

Pápež, ktorý sa teší zo zát'aže

Úvod

Benedikt XVI. ma inšpiroval svojou úžasnou sebadisciplínou – ako človek i ako teológ, nábožnosťou, vzdelanosťou a úprimnosťou. Čím lepšie som ho poznal, tým mi bol bližší a tým som ho mal radšej; tým viac som sa za neho modlil a čítal jeho diela.

Najviac sa mi páčil jeden jeho výrok. Keď opisuje svoj erb, na ktorom má zviera, ktoré nesie ťažký náklad, píše, že sa cíti, akoby bol ťažným oslom, ktorý nesie ťažké bremeno cirkevného úradu. Toto bremeno je však zároveň aj Božím vlastníctvom – a preto vďaka tomuto bremenu je stále blízko pri Bohu.¹

Detstvo a rodina

Slobodný, 43-ročný nemecký policajt v beznádeji, že nestretol správne dievča do manželstva, dal do novín takýto inzerát: *Štátny úradník strednej vrstvy, slobodný, 43-ročný katolík s bezúhonnou minulosťou, pochádzajúci z vidieka, hľadá čisté dievča, dobrú katolíčku, ktoré vie dobre variť, zvláda všetky domáce práce s talentom pre šitie a vedenie domácnosti, s cieľom uzavrieť manželstvo tak skoro, ako je to len možné.*²

¹ *Z môjho života*, s. 112.

² catholicforum.fisheaters.com/index.php/topic,3430957.0.html, 3.8.2010.
Tiež: MUROŇOVÁ, HAVEL, s.20.

Na tento inzerát mu odpovedala Mária Peintner. Mala 36 rokov a bola vyškolená kuchárka. Mala 4 sestry a bola dcérou pekára. Ani Mária nemala šťastie stretnúť sa so správnym mužom, ale napokon sa po 4 mesiacoch **zosobášila** s Jozefom Ratzingerom. „Dožijú sa títo starší manželia nejakého potomstva, a ak áno, nájdú v sebe ešte vzťah k deťom?“, mohli sa pýtať tí, ktorí ich poznali. Aj napriek ich trochu pokročilému veku im Pán požeľnal dcéru a dvoch synov.

Budúci pápež, viditeľná hlava Cirkvi, Kristov zástupca na zemi, 265. predstaviteľ miliardového cirkevného spoločenstva sa narodil 16. apríla 1927 v Marktli na Inne, v Bavorsku. V rodinných spomienkach nikdy nezabudli pripomenúť, že to bolo na Bielu sobotu – v predvečer zmŕtvychvstania nášho Pána. Bol mrazivý deň a vonku boli záveje čerstvého snehu. **Pôrod** bol ťažký a obidve deti, trojročného Georga a päťročnú Máriu poslali dospelí do postele s dôrazným upozornením, že nesmú vychádzať z izby. Sotva však súrodenci začuli detský plač a pocítili, že ruch v dome utíchol, zaznela otázka: „Otecko, môžem už konečne vstať?“ spýtal sa možno netrpezlivo a otrávene Georg okolo štvrtej nad ránom. Budúci vysokodostojný pán dekan, mosignor, zbornajster, dirigent 300-členného chlapčenského zboru však pozitívnu odpoveď asi nedostal.

Otec starostlivo zabalil novonarodené bábätko do plienok a chystal sa do kostola. Bola zima a vonku práve skončila veľká snehová fujavica. Ulice boli plné závejov, a tak súrodenci museli ostať doma. Jozef Alojz bol tak sotva štyri hodiny po narodení **pokrstený** v neďalekom gotickom Kostole sv. Oswalda. Tak bol prvým dieťaťom, ktorému liali na čelo novoposvätená veľkonočná voda, ktorá sa potom používala celý rok na krstienie detí. Sám o tom píše: *Byť pokrstený vodou ako prvý sa vtedy pokladalo za zvláštne znamenie*

prozreteľnosti. Vždy ma to naplňalo vdácnosťou... Nebeský otec dal touto situáciou pocítiť rodičom, že má plán so svojim dieťaťom. Napriek tomu že mala jeho matka 43 rokov a otec mal 50 rokov a medzi susedmi sa povrávalo, že na otcovské radosti je to už privysoký vek.

Otec – komisár miestnej policajnej stanice bol chudý, prísne vyzerajúci muž s prenikavým pohľadom, hustým obočím a bielymi upravenými vlasmi. Kto stretol manželov Ratzingerovcov, ako idú vedľa seba, poznal na prvý pohľad, že je každý celkom iný. Zatiaľ čo on sa vyznačoval presnosťou, sebavedomím, málovravnosťou a istou tvrdohlavosťou; ona mala milé a dobrosrdečné oči a s hlavou naklonenou mierne nabok hovorila veľa a často sa smiala. Obidve staršie deti sa podobali na ňu a zdedili po nej priateľskú povahu. Jozef o nej neskôr povedal: „*Matka bola veľmi dobrosrdečná a vnútorne silná. V povolani bola hotová umelkyňa, ovládala naspamäť všelijaké recepty. So svojou fantáziou a zmyslom pre praktickosť dokázala aj v časoch hladu vyčarovať z najjednoduchších a skromných prostriedkov dobré jedlo.*“

Ratzingerovci neboli chudobní, lebo otec mal zaistený pravidelný mesačný príjem; museli však pritom múdro hospodáriť, aby vyžili. Jozef, jeho brat a sestra sa naučili nachádzať radosť v najjednoduchších veciach a to im zostalo na celý život.

Keď mal Jožko dva roky, rodina sa presťahovala do **Tittmoning an der Salzach**. Jožko obdivoval vianočné výklady, vysvietené za noci, majestátne námestie s ušľachtilou fontánou, meštianskymi domami a mohutnými hradbami. Ich byt bol ako súčasť žandárskej stanice v centre mesta. Zvonka vyzeral pekne, ale vnútri bola popraskaná podlaha, strmé schody, úzke izby s nepravidelným pôdorysom. *Pre nás deti to*

bolo vzrušujúce, ale pre matku to znamenalo veľkú námahu. Spomína si, ako chodili s mamou na salzašské nivy zbierať mach a iné veci do betlehema. Jozef sa ako štvorročný stretol s kardinálom, ktorý prišiel birmovať do ich mesta. Keď videl jeho veľkú postavu a purpurové oblečenie, bol ním taký fascinovaný, že sa navždy vzdal svojho úmyslu stať sa maliarom natieračom a vyhlásil: „*Aj ja chcem byť kardinálom.*“ Tento chlapčenský sen sa mu o 46 rokov naplnil...

Keď mal Jozef päť rokov, presťahovali sa do **Aschau na Inne** – pokojnej sedliackej dedinky s veľkými bohatými hospodárstvami. Otec sa tak rozhodol preto, aby mohol zmeniť miesto svojej služby. Ako policajný komisár v pohraničnom meste Tittmoning musel totiž často zasahovať proti násilnostiam nacistov. Aj samy deti už pocítili, že ho veľmi ťaží táto povinnosť a nevie ju striasť zo seba ani v bežnom rodinnom živote. Pre rodinu to bola zmena. Matka sa potešila lepším bytovým podmienkam. Otec zamestnaniu. Deti záhrade i jazierku (v ktorom sa však budúci pápež takmer utopil). Jozef – už ako kardinál – uznáva, že im ako deťom prirodzene chýbala velebnosť malého mesta, na ktorú boli takí hrdí. Malý dedinský kostolík sa nedal porovnať s tým v Tittmoningu. Obchody boli jednoduchšie a nárečie tvrdšie, takže zo začiatku niektorým slovám vôbec nerozumeli... *No netrvalo dlho a našu dedinku sme si oblúbili a naučili sme sa vážiť si jej zvláštny pôvab.* V tejto dedinke aj prvý raz miništroval. Nasledoval tak príklad svojho brata, o ktorom neskôr s pokorou priznal, že sa mu nemohol vyrovnáť v horlivosti a presnosti pri miništrovaní. Osemročný miništrant Jozef len veľmi málo chápal, čo sa hovorilo pri oltári. Preto sa veľmi potešil malému detskému misálu – knižke, kde bol popísaný celý priebeh sv. omše v nemčine. *To bola taká cennosť, že o väčšej a krajšej sa mi ani nesnívalo. Postupné prenikanie do tajomného sveta*

liturgie, ktorá sa odohrávala na oltári pred nami a pre nás, to bolo vzrušujúce dobrodružstvo. Čoraz jasnejšie som cítil, že sa tu stretávam so skutočnosťou, ktorú nevymyslel človek, ktorú nevytvorili ani úrady, ani nejaký významný jednotlivec... Ako dieťa som nebol schopný pochopiť všetko do detailu, ale napriek tomu bola moja cesta s liturgiou kontinuálnym procesom vrastania do veľkej skutočnosti, presahujúcej všetkých jednotlivcov a všetky generácie, a stala sa mi podnetom pre čoraz väčší úžas a stále nové objavy.

Keď mal Jozef **10 rokov**, po uchopení moci národnými socialistami sa presťahovali do malého sedliackeho domu na okraji mesta **Traunstein**. Otec sa bál, že bude vojna a že potom bude lepšie vlastniť dom s pôdou. K domu patrila aj veľká lúka, na ktorej rástli dve veľké čerešne, jablone, hrušky a slivky. Pozemok hraničil s dubovým lesom, a ten prechádzal do ihličnatého lesa s rozlohou na hodiny cesty pešo. 60-ročný dôchodca tak mohol chodiť so svojim najmladším synom na prechádzky a rozprávať mu o svojom živote. Stodola a maštal boli pod jednou strechou s obytnými priestormi. Ani v kúpeľni ani v kuchyni nemali vodovodný kohútik, a preto museli chodiť po vodu von do studne. Zato mali bratia z chlapčenskej izby dobrý výhľad na traunsteinské kopce: Hochfellen a Hochgern. *Stav budovy tohto nášho domu... pripravil nášmu otcovi mnoho starostí, ale pre nás deti to bol raj, krajší ako vo sne. Boli tam dlhočizné kôlne plné tajomstiev, aj polotmavá tkáčska komora... a okrem toho lúka, studňa, stromy, les...*

Idylku nového trvalého domova, kde mohol Jozef bezstarostne behať po lúke, lesoch, kopcoch a kôlnach prerušil začiatok nového školského roku. Jozef musel ísť každé ráno pol hodinu pešo do nového **gymnázia**. *Cesta mi dávala dosť času na pozeralenie a rojčenie, ale aj na preopakovanie školského učiva. Už tu si môžeme všimnúť jeho pozitívny*

vzťah k práci a vzdelaniu. Latinčina so všetkou prísnosťou a dôkladnosťou tvorila základ učebného procesu. (Už tu si ho Pán pripravoval, aby ako teologický poradca na 2. vatikánskom koncile študoval bez problémov pramene v latinčine a gréčtine, hoci na vysokej škole prednášky z latinčiny nemal.) Bol najmladší a najmenší v triede. Učivo bolo náročnejšie a disciplína tvrdšia ako v bývalej škole. Zakrátko sa však z neho stal vynikajúci žiak a jeho spolužiaci po rokoch radi spomínajú, ako im pomáhal s latinčinou a gréčtinou. Skráteno ho volali *Ratz*. Rodičia dbali o synov denný režim. Poobede si mohol odpočinúť, potom písal úlohy a neskoro popoludní nasledovala hodina hudby alebo doučovanie iných detí.

Po dvoch rokoch štúdia na gymnáziu začal pán farár pobádať Jozefa, aby vstúpil do malého seminára a tak sa začal systematicky pripravovať na duchovný život. Pre otca, ktorý mal skúpo vymeraný dôchodok to bola obeta, lebo za **seminár** sa platilo. Zaiste to však nebola náhoda, že jeho sestra začala akurát v tom čase pracovať, a tak odľahčila rodinný rozpočet. *Tak padlo rozhodnutie a na Veľkú noc 1939 som s radosťou a veľkými očakávaniami vstúpil do seminára, lebo brat mi o seminári rozprával veľa pekných vecí a mal som tam dobrých priateľov z triedy.* Dvanásťročný Jozef však nepatril k deťom, ktoré majú radi internátny život. *Doma som žil vo veľkej slobode, učil som sa, ako sa mi páčilo... A teraz som bol zatvorený v študovni s asi šesťdesiatimi ďalšími chlapcami, čo bolo pre mňa utrpením, v ktorom sa mi učenie, ktoré som dovtedy hravo zvládal, stalo takmer nemožným.*

Najväčším trápením však boli pre Jozefa dve hodiny **športových hier**, ktoré boli každý deň povinné na veľkom seminárnom ihrisku. *Tieto hodiny boli pre mňa mučením, lebo rozhodne nie som nadaný športovec a okrem toho som bol oveľa slabší než ostatní moji spolužiaci, z ktorých niektorí boli*

až o tri roky starší. A ako sa k nemu správali jeho spolužiaci, keď videli, že je športový antitalent?! *Musím však povedať, že moji kamaráti boli veľmi tolerantní. No aj tak nie je milé večne žiť z tolerancie druhých a byť si vedomý, že pre družstvo, do ktorého som pridelený, som iba príťažou*³. (Kto si váži dar kňazského povolania, pre toho neexistujú neprekonateľné ťažkosti.) V čase, keď si Jozef zvykal na náročné podmienky v internáte, bola mu veľkým povzbudením prítomnosť brata.⁴

Píše sa rok 1939. V Nemecku nacisti pozatvárali kláštorne školy a seminár sa musel presťahovať do iných priestorov. Pre Jozefa bolo príjemným zistením, že tam nie je ihrisko a hodiny traumatizujúceho telocviku odpadli. *Namiesto športu sme chodili do šírých lesov v okolí a hrávali sme sa pri neďalekom horskom potoku. Stavali sme hrádze, lovili ryby a podobne. Tu som sa zmieril so seminárom a zažil som krásne chvíle. Ratzinger sa však nezužuje pri rozprávaní iba na zážitky, ale otvorene hovorí aj o svojom vnútri: *Musel som sa naučiť stať sa súčasťou celku, vystúpiť zo svojho samotárstva a utvárať spoločenstvo s druhými v dávaní a prijímaní. Som vďačný za túto skúsenosť...**

V roku 1941 oslávil Ratzinger svoje 14. narodeniny.⁵ Jeho otec robil dovtedy všetko, aby jeho deti nemuseli mať s organizáciou **Hitlerjungend** nič spoločné. Bol ochotný zriecť sa finančných výhod pri platení školného, ktoré boli spojené s členstvom v tejto organizácii. V tom čase sa však prijal zákon, ktorý jednoznačne stanovil vek 14 rokov ako hranicu povinného vstupu. Takže Jozef musel podobne ako jeho súrodenci do Hitlerjungend vstúpiť. V tomto čase mala táto

³ *Z môjho života*, s. 25.

⁴ MURŇOVÁ – HAVEL, s. 31.

⁵ http://sk.wikipedia.org/wiki/Benedikt_XVI., 3.8.2010.

organizácia už 8 miliónov členov a dá sa povedať, že každý chlapec, ktorý mal v tomto období viac ako 10 rokov, bol s touto organizáciou nejakým spôsobom spojený.⁶ Jozef odmietal chodiť na schôdze. Jeho otec bol nepriateľ fašizmu a ako sa píše v John Allenovom životopisnom diele: Jedného z Ratzingerových bratrancov, štrnásťročného chlapca s downovým syndrómom režim zavraždil v rámci eugenickej kampane.

Adolescenta Jozefa ako šesťročného povolali do nemeckého protiletadlového zboru a bol so zvyškom svojej triedy vycvičený za **pomocníka obsluhy protiletadlového kanóna** a nasadili na ochranu továrne BMW, kde sa vtedy vyrábali letecké motory.

Keď Ratzinger dosiahol vojenský vek, trénoval v nemeckom pešom pluku. Tam zažil nátlak zo strany predstavených, aby vstúpil do jednotiek SS. Celý rad jeho kamarátov tomuto tlaku podľahol. *Spolu s niektorými inými som mal to šťastie povedať, že v sebe prechovávam úmysel stať sa katolíckym kňazom. Nato nás s posmeškami a nadávkami poslali preč.*

Jozef nebol bojzlivý chlapec, **nevstúpil do jednotiek SS** a ukázal odvahu aj neskôr: V roku 1945 na konci apríla alebo začiatkom mája sa rozhodol ísť domov napriek tomu, že za dezerciu sa platilo životom. *Vybral som sa z mesta po menej známej bočnej ceste v nádeji, že sa mi podarí prejsť. No keď som vyšiel z jedného železničného tunela, stáli tam dvaja hliadkujúci vojaci. Vďaka Bohu, boli to vojaci, ktorí mali tiež plné zuby vojny a nechceli sa stať vrahmi. Aj tak si však museli*

⁶ MUROŇOVÁ – HAVEL, s. 31.

nájsť zámienku, aby ma mohli nechať ísť ďalej. Pre zranenie som mal ruku zaviazanú v šatke. Tak povedali: „Kamarát, si ranený. Chod' ďalej.“ Tak som sa dostal domov živý a zdravý.⁷

Ale to nebol koniec zápasu o Ratzingerov život. Keď bol Jozef doma, ubytovali sa u nich dvaja SS-mani. Hneď si všimli, že je v dome muž vo vojenskom veku. Bolo známe, že v tom čase už niekoľko dezertérov – ktorým bol aktuálne aj on – povešali na stromy a Jozef sa mal teda čo obávať. Navyše jeho otec sa pred SS-manmi nedokázal ovládnuť, aby pred im nevykričal všetok svoj hnev na Hitlera. *No zdalo sa, že nás chráni zvláštny anjel. Obaja SS-mani v nasledujúci deň zmizli bez toho, aby stihli napáchať škody.*

Po krátkom čase zaklopali na dvere Ratzingerovcov americkí vojaci a oznámili im, že v ich dome zriaďujú svoje velenie. Jozefa hneď odhalili ako vojaka, a tak sa musel pridať k nemeckým zajatcom. Otec a mama ho nabalili všeličím potrebným na cestu do zajateckého tábora. A čo si nabalil Jozef? *Ja sám som si vsunul do tašky veľký čistý zošit a ceruzku – bola to zdanlivo nepraktická voľba, ale práve tento zošit sa stal pre mňa úžasným sprievodcom, pretože som si doň deň čo deň mohol zapisovať myšlienky a úvahy rôzneho druhu.* Do 19. júna 1945 žil Jozef v zajateckom tábore spolu s ďalšími 50.000 vojakmi. Spávali pod holým nebom, jedli denne 1 naberačku polievky a kúsok chleba, žili bez hodínok, kalendára, novín, ale mali to najdôležitejšie: sv. omšu, ktorú celebroidali kňazi, ktorí boli tiež zajatí v tábore.

Obaja bratia Ratzingerovci (Georg a Jozef) hneď po Vianociach 1945 nastúpili do **seminára vo Freisingu**. Aj keď bol medzi nimi trojročný vekový rozdiel, ocitli sa v tom istom

⁷ *Z môjho života*, s. 33.

ročníku, lebo Jozef využil zložité povojnové okolnosti a zložil maturitné skúšky skôr. Bratia Ratzingerovci sedávali na prednáškach väčšinou v prvej lavici a usilovne vstrebávali myšlienky vyučujúcich. Vo voľnom čase platilo medzi spolužiakmi jednoduché pravidlo: Kedykoľvek hľadali Georga, našli ho pri organe, a kedykoľvek potrebovali hovoriť s Jozefom, zamierili do knižnice. Nadšenie a vôľa oboch bratov budili v mnohých vyučujúcich úžas.⁸

Jozef požiadal po štúdiu filozofie otca biskupa, aby mohol pokračovať v štúdiách na univerzite v Mníchove, ktorá mala vyššiu úroveň ako vo Freisingu. Tu sa musel rozlúčiť so svojim bratom, ktorý sa o akademický svet nezaujímal natoľko. A keď sa dozvedel, že v seminári, kam sa hlási jeho brat je nedostatok hudobných nástrojov, rezolútne odmietol ísť do iného seminára.

Vysokoškolskí študenti bývajú väčšinou dosť kritickí. Jozef nebol výnimkou, ale zachoval mieru a pritom nešetril kritikou ani na svoju adresu. *Teológia, ktorú sme študovali, bola vo veľkej miere poznačená historizujúcim myslením, takže štýl Ríma vychádzajúci z novoscholastickej tradície pôsobil dosť cudzo. Možno tu trochu zapracovala aj nemecká hrdosť, a tak sme si mysleli, že to my predsa len vieme lepšie ako tí „tam dolu“... Ale takéto výhrady a pocity ani na okamih nezmenšili náš hlboký súhlas s vierou v pápežský primát v tej forme, v akej ho definoval Prvý vatikánsky koncil.*

Bol slnečný deň, sviatok sv. Petra a Pavla, rok 1951. Dlhý sprievod sprevádza vyše 40 seminaristov, ktorí si ľahnú na dlážku freisingského dómu, aby povedali svoje *Tu som*. V okamihu, keď biskup položil ruky na budúceho **novokňaza**

⁸ MURŇOVÁ – HAVEL, s. 40.

Jozefa, od hlavného oltára vyletel do lode dómu vtáčik (asi škovránok) a nakrátko zatrilkoval svoju krátku oslavnú pieseň. Pre Jozefa to bolo povzbudenie zhora: *Je to dobre tak, ako je. Si na správnej ceste.*

Po primičnej sv. omši, ktorú slávil spolu s novokňazom, rodným bratom Georgom, ho poslali na prvé **kaplánske miesto** do Mníchova. Učil 16 hodín náboženstva a mal množstvo farských povinností. K povinnostiam pristupoval s obavami, ale čoskoro sa mu práca s deťmi a rodičmi stala radosťou a rýchlo sa spriatelil s viacerými skupinkami mládeže. O rok si ho Pán prostredníctvom biskupa povolal vyučovať v seminári. To trvalo ešte 25 rokov. Stihol byť docentom, profesorom i dekanom fakulty. A čo jeho rodina? Starší brat Georg sa venoval cirkevnej hudbe. 30 rokov bol dómskym kapelníkom v Regensburgu. V roku 1994 ukončil svoje pôsobenie kapelníka a ako kňaz na odpočinku žije v kláštore kolégia. Sestra Mária sa nevydala; nasledovala svojho brata Jozefa na všetky jeho pôsobiská. Starala sa aj o jeho domácnosť v rímskej kúrii až do svojej náhlej smrti v r. 1991.

Profesor Jozef **Ratzinger sa stretol s mnohými teológmi**. Niektorí sa stali známi svojou odbornosťou. Iní svojím nesúhlasom s učením Cirkvi. Ako sme spomínali, Jozef mal už ako bohoslovec kritického ducha. Nestalo sa mu to osudným, keď už ako ročný kňaz prednášal v seminári a bolo zrejmé, že je veľký talent?

Mladí ľudia si často vyprofilujú svoju identitu na základe vzorov, ktoré majú. Počas svojej akademickej práce si musel Ratzinger vybrať, koho bude nasledovať.

Spomína si na **Gotlieba Söhngena**, ktorý vášnivo kritizoval, že má byť vyhlásená dogma o nanebovzatí Panny

Márie. Vtedy sa ho niekto opýtal: „Čo však urobíte, ak dogmu predsa len vyhlásia?“ Söhngen nato: „Ak dogmu vyhlásia, spomeniem si, že Cirkev je múdrejšia ako ja a budem jej veriť viac ako vlastnej učenosti.“

Ďalším teológom bol Hans Küng. S Ratzingerom sa prvý raz stretol na zasadnutí dogmatikov v Innsbrucku v roku 1957. Povráva sa⁹, že profesor Küng prišiel na túto konferenciu na novom aute značky Alfa Romeo, kým profesorovi Ratzingerovi stačil jeho starý bicykel. Küng nosil košeľe s manžetovými gombíkmi a spod rukáva mu bolo vidieť drahé švajčiarske hodinky. Jeho priateľ si vystačil aj s čiernym svetlom a keď chcel vedieť, koľko je hodín, spýtal sa okoloidúceho študenta. Küng sa neskôr stáva dekanom fakulty v Tübingene a pozve sem vyučovať profesora Ratzingera. Ratzinger pozvanie prijal a začal spoluprácu. Páčila sa mu Küngova sympatická otvorenosť a nekomplikovanosť. Hoci sa povahovo od seba líšili a vo svojom teologickom bádani vychádzali z rozdielneho východiska, predsa len si osobne rozumeli. Stretávali sa každý štvrtok, aby sa podieľali na redigovaní časopisu *Consilium*, debatovali o vhodných autoroch, premýšľali o nových témach a hovorili o aktuálnych projektoch. Obaja sa stali odbornými poradcami na 2. vatikánskom koncile – každý pre svojho sídelného biskupa. Pápež Pavol VI. predpovedal obom veľkú budúcnosť a jeho slová sa určitým spôsobom aj naplnili. Jeden sa stal autorom teologických bestsellerov, druhý pápežom. Ich priateľstvo postupne oslabovalo až natoľko, že sa každý vydal svojou vlastnou cestou: raz a navždy.¹⁰ Išlo o nezhody v prijímaní učenia Cirkvi ohľadne ľudskej lásky a mnohých ďalších tém. Boh a jeho pravda však musí byť vždy viac ako

⁹ MUROŇOVÁ – HAVEL, s. 72.

¹⁰ WATTS, G., *Dělník na vinici*, Karmelitánské nakladatelství, K. Vydří, 2006, s.36.

priateľ. To si musel neskorší prefekt Kongregácie pre náuku viery hlboko uvedomiť, keď v roku 1980 zakázala táto kongregácia vyučovať jeho dlhoročnému priateľovi a kolegovi v mene Cirkvi.

Nezostal však profesor iba pri knihách, ďaleko od ľudí? Nie. Jeho vzorom bol teológ Romano Guardini. Okrem vyučovania na fakulte sa stretával s mladými ľuďmi, aby im odovzdával bohatstvo Božej náuky. V rokoch 1970-1977 rok čo rok ponúkal spolu so svojim kolegom Heinrichom Schlierom mladým **týždňové prázdninové kurzy** (akési duchovné cvičenia). Veselé a nenútené spoločenstvo poskytovalo priestor pre spoločnú modlitbu a teologické rozhovory.¹¹

Nevinné stretnutie s nunciom

Nemyslel som ... na nič zlé, keď ma v Regensburgu pod akousi zámienkou navštívil nuncius. Poklebetil so mnou o banalitách a nakoniec mi strčil do ruky akýsi list, vraj si ho mám doma preštudovať a pouvažovať nad ním. List obsahoval moje menovanie za mníchovsko-freisingského arcibiskupa... Dostal som dovolenie poradiť sa so svojim svedníkom. Tak som sa mu zveril... Na moje veľké prekvapenie však bez dlhého rozmýšľania povedal: „Musíš to prijať.“

V marci v roku 1977 bol **teda vysvätený za biskupa** a v júni toho istého roku ho pápež Pavol VI. menoval za kardinála. Za svoje biskupské heslo si zvolil slová z Tretieho Jánovho listu: „Spolupracovníci pravdy.“ Zaiste aj preto, že na rozdiel od kritikov Cirkvi veril v zdravé jadro Cirkvi – v Pravdu, ktorú treba odkrývať pod skôrnatými nánosmi

¹¹ *Z môjho života*, s. 102.

a dodávať tomuto jadrú silu a dynamiku¹². Keď sa ho pýtali, či bolo obdobie jeho biskupskej služby v Mníchove bez konfliktov, odpovedal: *Dodnes som rád, že som sa v Mníchove nevyhýbal konfliktom, lebo pasivita je najhorší spôsob, ako viesť takýto úrad.*¹³

Po štyroch rokoch biskupskej služby ho pápež Ján Pavol II. menoval za **prefekta Kongregácie pre náuku viery**. Keď kardinál docestoval z Nemecka do Ríma a vo svojej novej vatikánskej kancelárii otvoril svoj červený kufrik a rozhladol sa po neznámom okolí, určite sa zasmial sám na sebe. Bol šéfom úradu, ktorý pred osemnástimi rokmi na istom zasadaní Druhého vatikánskeho koncilu – prostredníctvom kardinála Fringsa – tak ostro kritizoval. Pôvodne sa táto inštitúcia volala Kongregácia svätej inkvizície. Terajší názov dostala preto, že jej hlavnou úlohou nie je odsudzovať, ale podporovať pravú vieru. Prefekt kongregácie mal na starosti sledovať, či dokumenty a rozhodnutia kongregácie nemajú nejaké škodlivé doktrínálne dôsledky, riešiť závažné priestupky kňazov a stretávať sa s biskupmi na ich pravidelných návštevách, kde podávajú správu o svojich diecézach.

Každý piatok popoludní, keď opustil svoj úrad, išiel na **schôdzku s pápežom** Jánom Pavlom II. do jeho jednoduchej pracovne. Začínali neformálnym rozhovorom v nemčine pravdepodobne nejakými vtipnými postrehmi zo života vo vatikánskych chodbách a potom prešli k riešeniu rôznych problémov a k témam daného týždňa.¹⁴

¹² *Sol' zeme*, SSV, Trnava 1996.

¹³ *Sol' zeme*, SSV, Trnava 1996.

¹⁴ WATTS, G., *Dělník na vinici*, Karmelitánské nakladatelství, K. Vydří, 2006, s. 43.

Niektoré utorky usporadúval pápež diskusné stretnutia o katechéze, bioetike a sociálnej etike. Prichádzali sem aj ľudia, ktorým sa Cirkev zdala príliš reštriktívnou. Kardinál však Cirkev ako reštriktívnu nevidel. Podľa neho je úlohou Cirkvi vytýčiť hranice medzi pravdou a omylom a ukazovať, že v týchto hraniciach zostáva priestor pre objavovanie tzv. nového rozmeru viery.

Odhaduje sa, že po Druhom vatikánskom koncile opustilo kňazskú službu okolo 100.000 kňazov. Semináre v Európe a Severnej Amerike sa rýchlo vyprázdnil, pretože sa začal šíriť názor, že kňazi sa takmer vôbec nelíšia od sociálnych pracovníkov a učiteľov – veď Cirkev vždy učila, že všetci veriaci majú od krstu podiel na všeobecnom kňazstve. Aký zmysel má teda **zasvätený život**? V Afrike prišlo tiež ku kríze, ale v opačnom smere. Semináre nevedeli ako si poradiť s množstvom mladých mužov, ktorí sa chceli stať kňazmi. Podobne to bolo v Kórei a na Filipínach. Ako na túto ťažkú situáciu reagoval kardinál Ratzinger so Svätým Ocom? Kardinál založil dom pre formáciu kňazov v Ríme. Pápež zvolal synodu. Stovky biskupov naplnilo večné mesto, aby spoločne uvažovali o formácii kňazov v dnešnom svete. Keď sa kardinál postavil pred biskupov, ktorí pred ním sedeli v modernej sále, odvážne povedal: *Velké množství těch, kteří opustili knazstvo, a obrovský úbytok knazských povolání v mnohých krajinách nemožno připisovat len teologickým dôvodom. Mimocirkevné príčiny by však nemohli mať taký vplyv, keby neboli medzi mnohými kňazmi a mladými ľuďmi zdiskreditované teologické základy kňazskej služby.* Jasne zdôraznil, že kňaz nemôže vo svojej službe vytrvať „bez pevného duchovného základu“.

Osem mesiacov po tom, čo Ján Pavol II. uverejnil závery synody o kňazoch v exhortácii *Pastores dabo vobis*, vznikla

celosvetová **diskusia o svätení žien**. Kardinál Ratzinger napriek nepopularite obsahu tohto apoštolského listu¹⁵ konštatoval, že toto učenie patrí do pokladu viery a majú sa ho všetci držať vždy a všade. Keďže Pán Ježiš vyhradil kňazstvo pre mužov, Cirkev nemá na svätenie žien nijakú kompetenciu. Niektorí preto označili Cirkev za utláčateľku žien. Tento postoj však zaiste nezdieľali tisíce mladých afrických a ázijských katolíčok, ktoré každoročne žiadali o vstup do rehoľných rádov.

Posledných 24 rokov života Jána Pavla II. bolo úzko spätých so životom kardinála Ratzingera. Obaja spoločne bojovali za jednotu Cirkvi a spoločne sa snažili sprístupniť jej duchovné bohatstvo ľuďom moderných čias. Dokazuje to aj fakt, že kardinál Ratzinger napísal za svojho života vyše 25 kníh (*z ktorých je viac ako 5 preložených už aj do slovenčiny.*)

Na začiatku roku 2005 bolo zrejmé, že zdravie Jána Pavla II. sa rýchle zhoršuje a médiá už hovorili o jeho nástupcovi. Nech to už bude ktokoľvek, bude musieť čeliť väčším problémom ako boli doteraz.

Konkláve

Prvý deň konkláve – pondelok 18. apríla 2005

Dopoludnia o 10:00 sa v Bazilike sv. Petra konala svätá omša za vyvolenie nového pápeža. Slúžil ju dekan kardinálskeho kolégia, kardinál Ratzinger. Popoludní o 16:30 sa 115 kardinálov voličov presunulo do Sixtínskej kaplnky. V kaplnke zaznel hymnus k Duchu Svätému. Kardinál Ratzinger spolu so zhromaždenými kardinálmi predniesol predpísanú prísahu

¹⁵ JÁN PAVOL II., *Ordinatio sacerdotalis*.

a každý z účastníkov konkláve ju potvrdil položením ruky na otvorený Evanjeljár, umiestnený v centre Sixtínskej kaplnky.

O 17:25 hlavný pápežský ceremoniár arcibiskup Piero Marini vyhlásil: „Extra omnes“ a vzápätí sa dvere Sixtínskej kaplnky zatvorili. Okrem kardinálov voličov v nej ostali len arcibiskup Marini a český kardinál Tomáš Špidlík, aby predniesol meditáciu pred samou voľbou. Po skončení meditácie kardinál Špidlík spolu s pápežským ceremoniárom opustili Sixtínsku kaplnku. Ešte v ten deň sa konalo prvé kolo voľby. Čierny dym však dal svetu najavo, že prvé kolo nebolo úspešné.

Druhý deň konkláve – utorok 19.apríla 2005

Tesne predpoludním vychádza z komína Sixtínskej kaplnky dym svetlej farby, čo vyvoláva vzrušenie na Námestí sv. Petra. Dym však po chvíli stmavol, až nakoniec celkom sčernel. Zvony na Bazilike sv. Petra nebijú, čo je jasný znak, že pápež nebol ešte zvolený. Ale už o niekoľko hodín, o 17:50, majú pútnici čakajúci na námestí dôvod na radosť. Z komína vychádza biely dym a hlahol zvonov na Bazilike sv. Petra je neklamným znakom toho, že voľba kardinálov bola úspešná.

O 18:48 čilský kardinál Medina Estévez ako „vyslanec námestia“ tradičnou latinskou formulou *Annuntio vobis gaudium magnum: Habemus Papam* (Zvestujem Vám veľkú radosť, máme pápeža) oznámil, že na pápežský stolec Svätej rímskej cirkvi vystúpil Joseph Ratzinger.

Prvé slová nového pápeža, ktoré predniesol z balkóna požehnaní Baziliky sv. Petra, boli: *Po veľkom pápežovi Jánovi Pavlovi II. ctihodní kardináli zvolili mňa, jednoduchého a pokorného robotníka v Pánovej vinici*. Potom udelil svoje prvé pápežské požehnanie Urbi et Orbi – Mestu a svetu.

Zvolili ho vo veku 78 rokov. Jeho voľba bola neobyčajne rýchla a presvedčivá. Bol zvolený už po štvrtom hlasovaní, a to presvedčivou väčšinou 100 z celkového počtu 115 hlasov. Od pápeža Klementa XII. zvoleného v roku 1730 zasadol na pápežský stolec ako najstarší a je prvým nemeckým pápežom od Hadriána VI. (1522–1523). Hadrián VI. sa síce narodil na území dnešného Holandska, v tom čase však ešte časti Nemecka. Posledný predchádzajúci pápež pochádzajúci z dnešných hraníc Nemecka bol Viktor II., ktorý zomrel v roku 1057.

Benedikt XVI. je ôsmy nemecký pápež; prvý bol Gregor V. Posledný pápež, ktorý prijal meno Benedikt, bol **Benedikt XV.**, ktorého pontifikát bol počas prvej svetovej vojny od roku 1914 do roku 1922. Pripadla mu ťažká úloha viesť Katolícku cirkev temnými rokmi prvej svetovej vojny. Zastával politiku prísnej neutrality a rokovaniaми sa usiloval o nastolenie mieru. Neutralita, ktorú pápež v tomto konflikte zastával, a vytrvalé protesty, ktoré vznášal proti používaniu takých zbraní, ako sú bojové plyny, vyvolali hnevliivé reakcie na oboch stranách frontu. Kardinál Ratzinger sa kardinálom zveril, že voľbou mena chce vzdať hold Benediktovi XV. za jeho neúnavné úsilie pomôcť utečencom a zjednotiť svet rozpoltený vojnou. Kardinál Ratzinger sa nechal pri voľbe mena inšpirovať aj svätým Benediktom, mníchom žijúcim v šiestom storočí. Práve svätý Benedikt bol zakladateľom západného systému mníšskych rádov a neskôr vyhlásený za patróna Európy.

Erb Svätého Otca:

Erb pápeža Benedikta XVI.

Erb obsahuje prvky starodávnych tradícií jeho vlasti. Prihlásil sa tak k rodnému Bavorsku. Pápež porušil 1000 rokov starú heraldickú tradíciu pápežských erbov tým, že sa vo svojom erbe zriekol tiary (trojitá pápežská koruna), čo má symbolizovať jeho predsavzatie uplatňovať iba duchovnú moc pri vedení ľudu k spásu a pridal pálium.

Štít je štiepený v tvare krokvy prehnutej nadol. V prvom poli je na zlatom pozadí hlava Maura s červenou korunou a golierom a so zlatou náušnicou. To je erb starobylej nemeckej diecézy

Freising a zároveň je to symbol všeobecnosti Cirkvi a rasovej i triednej znášateľnosti.

V druhom poli je na zlatom pozadí kolmo nahor kráčajúci medveď svätého Korbiniána, patróna Bavorska. Korbinián pochádzal z Francúzska a v 8. storočí ohlasoval evanjelium v Bavorsku. Keď svätec, podľa legendy, putoval cez Alpy, medveď mu zožral koňa a svätec nato prinútil medveďa, aby mu niesol batožinu, ktorú predtým niesol kôň, až do Ríma a naspäť. Medveď má na chrbte červenú batožinu previazanú čiernou stuhou, ktorá symbolizuje bremeno pápežského úradu. Naložený medveď, ktorý svätému Korbiniánovi nahradil koňa alebo skôr osla, stal sa jeho oslom – proti svojej vôli. „Nebol tak a nie je obrazom toho, čo mám robiť a čím som?“ pýta sa kardinál Ratzinger.¹⁶ Pri prijímaní tohto erbu si osvojuje slová sv. Augustína: „Som ako ťažné zviera pred tebou a pre teba, a práve tým som pri tebe.“ Podobne ako je ťažné zviera roľníkovi najbližšie a pracuje pre neho, tak je človek v apoštolskej službe celkom blízko pri Bohu, celkom v jeho rukách, celkom jeho nástrojom.

V treťom, červenom poli je mušľa, ktorá je starobylým symbolom pútnika. V pápežskom erbe symbolicky znázorňuje Boží putujúci ľud.

Štít je korunovaný mitrou s tromi zlatými brvnami – symbolizujú trojitú pápežskú moc: posväcovať, vyučovať a viesť ľudí k spáse. Brvná sú prepojené zlatým kolom, čo znamená, že tieto moci sa spájajú v osobe pápeža.

¹⁶ *Z môjho života*, s. 111.

Za štítom sú dva skrížené kľúče Svätého Petra. Symbolizujú duchovnú moc nástupcu apoštola Petra, ktorý dostal moc od Krista.

Niže štítu je biele pápežské pálium s červenými krížikmi. Je to znak hodnosti.

Vzťah Svätého Otca k hnutiam a novým spoločenstvám

Svätý Otec Benedikt XVI. adresoval hnutiam tieto slová: *„Dnes sú cirkevné hnutia a nové komunity žiarivým znakom krásy Krista a Cirkvi, jeho Nevesty. Vy patríte k živej štruktúre Cirkvi.“*¹⁷ Tieto slová adresoval hnutiam a novým komunitám aj pri príležitosti Druhého svetového kongresu cirkevných hnutí a nových komunit, ktorý prebiehal v roku 2006 v Rocca di Papa. Vo svojom posolstve nezakryl ani problémy, ktoré sa vyskytujú v každom diele a naznačil ich riešenie: *„Hnutia musia priblížiť každý problém s citmi hlbokého spoločenstva, v duchu vernosti svojim kompetentným pastierom.“*¹⁸ Ak však očakáva od nich city hlbokého spoločenstva prejavujúce sa poslušnosťou, neutajuje ani on svoje city k nim: *„S týmito citmi*

¹⁷ Por. BENEDICT XVI, *Message of His Holiness Benedict XVI, in PONTIFICIUM CONSILIUM PRO LAICIS, The Beauty of Being Christian (=Laity Today), Libreria Editrice Vaticana, Vatikán 2007, s. 7.* Vlastný preklad. Por. BENETTO XVI, *Discorso ai vescovi della Germania, in L'Osservatore Romano, 24. 8. 2005, s. 5;* por. GLENDON, A., M., *Una lampada alla finestra che risplende giorno e notte, in PONTIFICIUM CONSILIUM PRO LAICIS, La parrocchia ritrovata percorsi di rinnovamento (=Laici oggi), Libreria Editrice Vaticana, Vatikán 2007, s. 23.* Vlastný preklad.

¹⁸ Por. BENEDICT XVI, *Message...op. c., s. 8.*

udelujem osobitné apoštolské požehnanie vám všetkým ako záväzok mojej stálej náklonnosti.“¹⁹

Apoštolské cesty Benedikta XVI.

Rakúsko – september 2007

Svätý Otec navštívil Rakúsko v septembri 2007 pri príležitosti 850. výročia Mariazelu. Účastníkom púte predstavil Dekalóg naozaj originálnym spôsobom: *Desatoro je predovšetkým „áno“ Bohu. Bohu, ktorý nás miluje a vedie, nesie nás a zároveň nám ponecháva našu slobodu, ba robí ju skutočnou (prvé tri prikázania). Je to „áno“ rodine (štvrté prikázanie), „áno“ životu (piate prikázanie), „áno“ zodpovednej láske (šieste prikázanie), „áno“ solidarite, sociálnej zodpovednosti a spravodlivosti (siedme prikázanie), „áno“ pravde (ôsme prikázanie), „áno“ rešpektovaniu druhých a toho, čo im patrí (deviate a desiate prikázanie). V sile nášho priateľstva so živým Bohom žijeme toto mnohonásobné „áno“ a zároveň ho nesieme ako ukazovateľa cesty v našom svete.*

Vo Viedni poukázal Benedikt na nedeľnú sv. omšu ako na vnútornú nevyhnutnosť kresťana. Uviedol svedectvo kresťanov z Abitene, z dnešného Tuniska. Udalosť sa stala v roku 304 – v čase krutého prenasledovania Cirkvi. Keď toto kresťanské spoločenstvo prichytili pri slávení Eucharistie, predviedli ho pred súd a vypočúvali, prečo slávia nedeľu. Oni odpovedali: „Bez Pána nedokážeme žiť.“ Tak veľmi túžili po Eucharistii, že radšej zomreli mučeníckou smrťou akoby boli mali žiť bez Krista.

¹⁹ Por. *tamže*, s. 8.

Česká republika – september 2009

V septembri 2009 navštívil Českú republiku. Je to druhý najateistickejší štát Európy. Každý druhý človek je ateista.²⁰ Práve sem prichádza Svätý Otec, aby povzbudil veriacich vo viere.

Po privítaní českými verejnými predstaviteľmi na pražskom letisku smerovali kroky Benedikta XVI. do Chrámu Panny Márie Víťaznej, ktorý je známy svojou soškou Pražského Jezuliatka. Pri vstupe do kostola, pohladil Svätý Otec láskavo deti, čo lemovali uličku, ktorou kráčal. Pozdravil sa aj s ich rodičmi a prešiel k soške Pražského Jezuliatka, aby sa mu poklonil. Pápež zotrval v tichu na kolenách a potom predniesol modlitbu. Vo svojom príhovore deťom a rodinám povedal: *Jezuliatko nám svojou detskou nehou sprítomňuje Božiu blízkosť a lásku*. Potom zveril Svätý otec všetky rodiny svätému Pražskému Jezuliatku, pretože vieme, aké dôležité sú stabilné a súdržné rodiny pre skutočný pokrok spoločnosti a pre budúcnosť ľudstva.²¹

Pred sv. omšou v Brne organizátori oznámia, že Svätý Otec si nepraje, aby mu počas bohoslužby tleskali. Treba zachovať ticho už pred začatím sv. omše a takisto aj po kázni a po sv. prijímaní. Stretávame sa totiž s tajomstvom Boha, ktoré nás presahuje a ktoré dokonalejšie pochopíme v tichu.

Anglicko – september 2010

V septembri 2010 navštívil Anglicko. Spojené kráľovstvo nie je miestom, kam by sa mal pápež výrazne tešiť.

²⁰ www.czso.cz, 25.10.2010.

²¹ <http://www.opusdei.sk/art.php?p=35476>, 6.11.2010.

K Rímskokatolíckej cirkvi sa tu hlási približne len každý deviaty Brit. Dodnes platí pravidlo, že kráľom alebo kráľovnou Veľkej Británie sa nesmie stať osoba, ktorá sa hlási ku katolíckej viere. Do kostola chodí veľmi málo ľudí a viera sa zo života veľkej časti ostrovanov vytráca.

V anglických médiách sa ozývajú hlasy, že keď príde pápež do Anglicka, tak ho zatknú, pretože je zodpovedný za zneužívanie detí členmi Cirkvi. Ako sa návšteva približovala, množili sa útoky a kritika na pápeža: na reklamných bilbordoch sa objavovali obrazy s portrétom pápeža a nápisom: „Dobrá čiapka, zlý muž“ alebo výzvy: áno potratom, áno rovnosti (svätenie žien), nie zneužívaniu detí. Pápežova misia bude ťažká. Ide tam, kde ho nemajú radi. Nezlakne sa tento vekom pokročilý pápež týchto útokov?

Nie. 16. septembra 2010 o 10.30 pristál v Edinburghu, aby splnil svoju úlohu a aby Boh mohol vypočuť modlitby veriacich, o ktoré prosil počas posledného príhovoru Angelus Domini ešte v Ríme.

Pri návšteve Anglicka povedal zhromaždeným vysokoškolským študentom: „Pápežovi sa nestáva často ... aby mal príležitosť prehovoriť naraz ku všetkým študentom katolíckych škôl Anglicka, Walesu a Škótska. A od chvíle, keď som dostal túto možnosť, je niečo, čo mám skutočne na srdci a čo vám chcem povedať. *Mám nádej, že medzi vami, ktorí ste dnes tu, aby ste ma počúvali, sú niekoľkí **budúci svätí 21. storočia**. To, čo si Boh najviac želá pre každého z vás, je, aby ste sa stali svätými. On vás miluje oveľa viac, ako si môžete predstaviť, a chce pre vás maximum. A najlepšou vecou zo všetkých ostatných je pre vás rast vo svätosti.*

Svätý Otec vie, ako veľmi túži každý človek po šťastí i po peniazoch, a preto pridáva odkaz: *Mať peniaze dáva možnosť byť štedrým a robiť dobro vo svete, ale samo o sebe to nestačí, aby sme boli šťastní. Byť nadaný pre niektoré aktivity alebo profesie je dobrá vec, ale nás to neuspokojí, kým nebudeme smerovať k niečomu oveľa väčšiemu. Môže nás to urobiť slávnymi, ale neurobí nás to šťastnými. Šťastie je niečo, po čom všetci túžime, ale jednou z veľkých tragédií tohto sveta je, že tak veľa ľudí ho nedokáže nájsť, pretože hľadajú na nesprávnych miestach. Riešenie je veľmi jednoduché: pravé šťastie musíme hľadať v Bohu.*

Posolstvo k Svetovým dňom mládeže v Madride – august 2011

Keď sme mladí, každý z nás sa pýta: aký zmysel má môj život? Aký cieľ, aký smer mu mám dať? To je dôležitý moment a môže nás znepokojovať aj dlhší čas. Zaujímá nás, akej práci sa máme venovať, aké vzťahy nadviazať, aké priateľstvá pestovať...

Svätý Otec potom podáva svedectvo zo svojho vlastného života: *V tejto súvislosti si spomínam na svoju vlastnú mladosť. Dost' skoro som si uvedomil, že Pán chce, aby som bol kňazom. Potom, neskôr, po vojne, keď som bol v seminári a na univerzite na ceste k tomuto cieľu, musel som znovu nadobudnúť túto istotu. Musel som sa pýtať: je to naozaj moja cesta? Je to skutočne Pánova vôľa pre mňa? Budem schopný ostať mu verný a bezvýhradne mu slúžiť?*

Takéto rozhodnutie si vyžaduje istý zápas. Nemôže to byť inak. No napokon prišla istota: toto je správna cesta! Áno, Pán ma chce a dá mi aj silu. Keď ho budem poslúchať a pôjdem

*s ním, stanem sa samým sebou. Nejde o naplnenie mojich túžob, ale o jeho vôľu. Takto sa život stáva autentickým.*²²

Svätý Otec sa postaral, aby sa mladí dostali katechizmus, ktorý by im bol blízky. V predhovore k nemu píše: *Študujte katechizmus! Zo srdca si to želám. Študujte ho v tichu svojej izby, čítajte ho vo dvojici, na stretnutí s priateľmi, vytvárajte študijné krúžky, podelte sa o svoj názor na internete. Vo svojej viere by ste mali byť zakorenení oveľa hlbšie ako generácia vašich rodičov.*

Záver

Benedikt XVI. je človekom, ktorý sa musel vzdať mnohých vecí. V detstve príjemného mestského prostredia a zvyknúť sa na dedinu; v adolescencii príjemnosti pokojného života a zúčastňovať sa povinných športových hier; v seminári pokojného štúdia vo vlastnej izbe a študovať spolu so 60 spolužiakmi. Musel sa zrieknuť príjemného vnútorného sveta a otvoriť sa pre druhých. Ako vysokoškolák a profesor sa zriekol deštruktívnej kritiky Cirkvi, ktorou sa mohol aj on stať populárnym. Boh však nikomu nezostane nič dlžný. Právě šťastie nachádza v plnení Božích plánov ako biskup, kardinál a pápež.

Terajší pápež sa stal duchovným otcom celej Cirkvi už vo vysokom veku (78-ročný). Môžeme ďakovať Pánu Bohu, že vďaka svojim osobným svedectvám v posolstvách a listoch dokáže byť tak blízko pri mladých ako ich otec.

²² <http://www.mladez.kbs.sk/aktuality/27/Posolstvo-Sv-Otca-Benedikta-XVI-k-26-Svetovym-dnom-mladeze-v-MadrIde-2011>, 3.5.2011.

Pán si ho vybral spomedzi ľudí (ako kedysi Petra), aby nás posilňoval vo viere. Čo zviaže na zemi, bude zviazané aj v nebi. Pápež Benedikt nie je pre nás len jeden z ľudí, ale jeden, ktorého si Boh vyvolil, aby cez neho zvestoval svoju vôľu. Kiež by aj okolnosť, že ho už lepšie poznáme ako človeka, spôsobila, že ho budeme mať viac radi aj ako pápeža.

A na záver by som rád pripomenul špecifickú črtu tohto Božieho muža: Pápež sa teší zo záťaže. Sám to vyjadruje, keď komentuje svoj erb a na ňom medveďa, ktorý nesie batožinu: Zaniesol som svoj batoh do Ríma... Nevieť, kedy budem prepustený, ale viem, že aj o mne platí: Stal som sa tvojím ťažným oslom (Bože) a vďaka tomu, práve vďaka tomu, som pri tebe.

Nevieť, kedy budem prepustený... Tento čas Svätý Otec Benedikt XVI. spoznal. Myslím si, že to poukazuje na učenie evanjelia, v ktorom sa neospevuje workoholizmus, ale plnenie Božej vôle. Dňa 11.02.2013 Sv. Otec Benedikt oznámil, že posledný februárový deň tohto roku sa vzdá svojho úradu. V latinskom prejave kardinálom, ktorí sa zišli na verejnom konzistóriu, povedal, že tento krok dlho zvažoval. V tom čase osemdesiatpäťročný Benedikt XVI. uviedol, že cíti ťarchu staroby a že mu na riadne vykonanie úradu nezostávajú sily.

„Z tohto dôvodu, uvedomujúc si dobre závažnosť tohto aktu, s plnou slobodou vyhlasujem, že sa vzdávam úradu rímskeho biskupa, následníka sv. Petra, mne zvereného kardinálmi 19. apríla 2005, a to takým spôsobom, že od 28. februára 2013 od 20. hodiny sa sídlo v Ríme, Petrov stolec,

stane vakantný a kompetentnými bude zvolané konkláve na voľbu nového pápeža,“ povedal Benedikt XVI..²³

Novým Svätým Ocom sa stal dňa 13.03.2013 vtedy 76-ročný argentínsky kardinál Jorge Mario Bergoglio SJ, ktorý prijal meno František.²⁴

²³ <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20130211027>

²⁴ <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20130313071>